

24.1.2024

Työ- ja elinkeinoministeriö

Luonnos valtioneuvoston päätökseksi huoltovarmuuden tavoitteista

Diaarinumero VN/30737/2022

Taustaa

Työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut huoltovarmuuden tavoitteista annetun valtioneuvoston päätöksen ("huoltovarmuuspäätös") uudistamista ja pyytää lausuntoja päätöstä koskevasta luonnoksesta ("päättösluonnos").

Päättösluonnoksessa määritellään kansallisen huoltovarmuustyön lähtökohdat, periaatteet ja kansalliset tavoitteet. Huoltovarmuustavoitteet ja kehittämiskohteet määritellään päätösluonnoksessa toimialakohtaisesti ja yksi näistä toimialoista on energiahuolto. Kemijoki Oy ("yhtiö") lausuu Suomen suurimpana vesivoiman tuottajana päätösluonnoksen energiahuoltoa koskevista kirjauksista.

Lausunto

Huoltovarmuuden muuttuneen toimintaympäristön vuoksi yhtiö pitää kannatettavana, että huoltovarmuuden tavoitteita koskeva valtioneuvoston päätös uudistetaan, ja sen osana tunnistetaan huoltovarmuuden kehittämiskohteet sekä päivitetään huoltovarmuustavoitteet.

Päättösluonnoksessa todetaan, että "energiajärjestelmä sähköistyy ja tuuli- ja aurinkoenergian tuotanto lisääntyy nopeasti, minkä vuoksi säästä riippumattomien ja säätökykyisten energiantuotantotapojen toimintaedellytykset sekä kysyntäjouston ja energianvarastoinnin kehittäminen on varmistettava". Päättösluonnoksessa todetaan edelleen, että "vesi- ja ydinvoimalla on tärkeä rooli sähköjärjestelmän perus- ja säätövoimana sekä järjestelmän riittävän vakauden ja inertian (sähköjärjestelmän pyöriin massoihin varastoituneen liike-energian tuoma järjestelmän kyky vastustaa muutoksia taajuudessa) turvaamisessa".

Yhtiö pitää tärkeänä, että vesivoiman merkitys Suomen energiahuoltovarmuuden kannalta on tunnistettu päätösluonnoksessa. Vesivoima on kotimainen, päästötön, hajautettu ja luotettava sähköntuotantomuoto. Vesivoimalla tuotetaan noin 20 % kaikesta Suomessa tuotetusta sähköstä ja noin kolmasosa Suomen uusiutuvasta sähköstä.

Säätövoimana vesivoiman rooli on aivan keskeinen: vesivoiman osuus Suomen säätövoiman tuotannosta on yli 80 %. Vesivoiman säätöominaisuuksien merkitys sähköjärjestelmälle kasvaa entisestään, kun säästä riippuvainen energiantuotanto lisääntyy. Vesivoimalla voidaan tukea Suomen sähköjärjestelmää häiriötilanteissa sekä tasata energiankulutuksen ja -

24.1.2024

tuotannon eroja eri vuodenaikojen, viikkojen, päivien ja minuuttien aikajaksoilla. Lisäksi vesivoiman avulla voidaan osaltaan vastata myös energian varastointia koskeviin haasteisiin, sillä pumppuvoima mahdollistaa sähkön varastoinnin korkealla hyötysuhteella.

Vesivoiman edellä kuvattua ratkaisevan tärkeää roolia energianhuoltovarmuuden kannalta on yhtiön näkemyksen mukaan syytä vielä korostaa huoltovarmuuspäätöksessä. Yhtiön näkemyksen mukaan olisi tärkeää, että vesivoima mainittaisiin huoltovarmuuspäätöksessä nimenomaisesti sellaisena säästä riippumattomana ja säätökykyisenä energiantuotantotapana, jonka toimintaedellytyksiä on vahvistettava.

Esitys muutoksista huoltovarmuuspäätökseen

Yhtiö viittaa edellä lausumaansa ja esittää, että päätösluonnoksen kohdan 4.1 toista ja kolmatta kappaletta (s. 14) muokattaisiin huoltovarmuuspäätökseen seuraavalla tavalla (muutokset korostettuna):

"Energiajärjestelmä sähköistyy ja tuuli- ja aurinkoenergian tuotanto lisääntyy nopeasti, minkä vuoksi säästä riippumattomien ja säätökykyisten energiantuotantotapojen, **kuten vesivoiman, toimintaedellytyksiä on vahvistettava. Kysyntäjoustopuun sekä laajamittaisen energian varastoinnin kehittäminen ja toteuttaminen on varmistettava.** Polttoon perustuvassa energiantuotannossa on huomioitava myös mahdollisuus vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöön.

Vesi- ja ydinvoimalla on **ratkaisevan** tärkeä rooli sähköjärjestelmän perus- ja säätövoimana sekä järjestelmän riittävän vakauden ja inertian (sähköjärjestelmän pyöriin massoihin varastoituneen liike-energian tuoma järjestelmän kyky vastustaa muutoksia taajuudessa) turvaamisessa. Sähkönpalautukseen soveltuvien alueellisten saarekkeiden toteutusedellytykset on selvitettävä. Yhteiskunnan turvallisuuden kannalta kriittisten toimintojen, kuten polttoainejakelun, liikenteen latausverkoston sekä päivittäistavara- ja huollon, toiminta pitkäaikaisessa sähkösaannin häiriössä on varmistettava. Eri toimijoiden omaa varautumista on edistettävä."

24.1.2024

Tuomas Timonen
toimitusjohtaja